

Appendix 4: Demarcatiedocument WOCU

Versie 3.0 26-08-2021

1	INTRODUCTIE.....	2
1.1	Doel van dit document	2
1.2	Ontsluiting GEO-data en dashboards.....	2
2	TOELICHTING GEO-DATA.....	3
2.1	Begrippen	3
2.2	Vegetatielegger als basis	3
2.3	Bronbestanden	4
3	DEMARCATIE MET ANDERE ONDERHOUDSCONTRACTEN RWS.....	5
3.1	RWS ON: Vaarwegcontract.....	5
3.2	RWS ON: Kunstwerken 2020	5
3.3	RWS ZN: PC 19-24 contract (Id verde)	5
3.4	RWS WNZ: vaarwegcontract	6
3.5	Noordwaard	6

1 Introductie

1.1 Doel van dit document

De WOCU's richten zich op het creëren van maximale klantwaarde in de scope van de drie percelen. Eenduidigheid van de scope is daarom van groot belang, maar niet eenvoudig. De scope heeft namelijk een groot aantal raakvlakken, zoals:

- Tussen de percelen;
- Met de andere prestatiecontracten van Rijkswaterstaat;
- Met de andere wijze van onderhoud die door Team Uiterwaarden worden uitgezet.

In zijn algemeenheid geldt dat de scope van de WOCU's alle werkzaamheden omvatten behoudens datgene dat elders geregeld is.

Bovendien kan de scope regelmatig wijzigen vanwege enerzijds de dynamiek in het gebied, vandaar ook de uitgebreide lijst van herzieningsclausules in bijlage 2 van het WOCU. Anderzijds doordat de areaaldata niet volledig actueel, betrouwbaar en compleet blijkt. Tijdens de contractfase zal de kennis van het areaal toenemen, waarmee ook de scope kan worden aangescherpt.

Om eenduidigheid te bewerkstelligen in de scope is een demarcatie vastgesteld die is uitgewerkt in GEO-data. De GEO-data zal in de loop van de tijd dus ook op regelmatige basis moeten worden bijgesteld.

Dit Demarcatiedocument bevat de toelichting en verantwoording hoe tot genoemde GEO-data is gekomen. Bij tegenstrijdigheden tussen de in dit document beschreven keuzes en de GEO-data, is de GEO-data altijd leidend. De toelichtingen in dit document zijn louter indicatief.

1.2 Ontsluiting GEO-data en dashboards

De GEO-data bevat de op dat moment geldende demarcatie van de scope. De data wordt ontsloten door een online storymap, waarmee eenvoudig door de scope kan worden 'geklikt'. De online storymap is te raadplegen via; [online storymap](#).

Binnen de storymap zijn tevens meerdere dashboards opgenomen waarin samenvattende informatie wordt berekend, zoals hectares, aantallen etc. Er is een dashboard voor:

- de verdeling van hectares over de verschillende percelen;
- vegetatieklassen;
- natuurbeheertypen;
- stakeholders;
- geulen, strangen en overige plassen;
- natuurvriendelijke oevers;
- overige objecttypen.

Daarnaast is er een link opgenomen in de storymap naar de vegetatiemonitor. De vegetatiemonitor geeft aan waar in de uiterwaarden de vegetatie mogelijk ruwer is dan in de vegetatielegger is bepaald.

2 Toelichting GEO-data

2.1 Begrippen

Hieronder worden de verschillende begrippen zoals genoemd in de online storymap toegelicht.

Vrijstelling vergunningplicht

Voor een deel van het areaal geldt een vrijstelling vergunningplicht. Hier geldt geen vegetatielegger.

Vergunningen

Waterwetvergunningen hebben vrijwel altijd een instandhoudingsplicht. Dat betekent dat het gebied waarop de Waterwetvergunning van kracht is buiten de scope van WOCU valt. Hier zijn alleen de NBO-vergunningen en delfstofbedrijven gebruikt

Uitgecheckt gebied (lopende projecten)

Hier worden de projectgebieden van projecten bedoeld die (binnenkort) in uitvoering zijn. Pas na oplevering van het projectgebied komen deze onder beheer van WOCU, zie hiervoor ook bijlage 2 van de WOCU's.

(erf)pacht op Rijkspercelen

Het betreft kortdurende pachtvormen, reguliere pacht en langlopende erfpacht.

Kortdurende pacht betreft met name liberale verpachtingen voor maximaal zes jaar. Verpachtingen gaan komende jaren nog flink veranderen. Er is een geplande vermindering van verpachtingen met oog op natuurontwikkeling. Zodra pacht afloopt wordt een deel niet meer verpacht maar toegevoegd aan WOCU. En een verwachte vermeerdering met percelen die de komende tijd nog in pacht kunnen worden uitgegeven, deze kunnen te zijner tijd in mindering worden gebracht van scope WOCU.

Maatwerkcontracten op Rijkspercelen

Voor maatwerkcontracten: zie OM-plan. Vanaf 2022 worden hier waarschijnlijk enkele aan toegevoegd (steenfabriek Elst, Kleine Willemspolder Tiel, Hurwenen en Scheller-Oldeneler Buitenwaarden)

Andere RWS contracten op Rijkspercelen

Het beheer van een deel van het areaal is ondergebracht in andere RWS contracten; bodem & oevers (vaarwegen) (ON), kunstwerken (ON), VOV (WNZ), zie hoofdstuk 4.

Samenwerking met andere overheid op Rijkspercelen

Langs de Waal en Pannerdensch Kanaal en in de Noordwaard voert SBB voor RWS het natuur- en groenbeheer uit, inclusief beheer t.a.v. gastheerschap (recreatieve voorzieningen). Deze terreinen zijn als zodanig aangegeven. Het civieltechnisch beheer aan de waterstaatsobjecten (zoals nevengeulen, inlaten, bruggen) in deze gebieden behoort wel tot de scope van de WOCU's.

Onderhoudsovereenkomsten met derden (OVK)

Team Uiterwaarden heeft vegetatie-onderhoudsovereenkomsten afgesloten met zes natuurbeherende organisaties, twee zandwinners, één gemeente, één waterschap en twee particuliere partijen. Het vegetatieonderhoud van deze gebieden behoort in beginsel niet tot de scope van de WOCU's.

2.2 Vegetatielegger als basis

In het afvoergedomineerde deel van het rivierengebied is de hydraulische weerstand door uiterwaardvegetatie een belangrijke factor voor de hoogwaterveiligheid. Daarom is voor dit gebied de vegetatielegger opgesteld, als onderdeel van de legger rijkswaterstaatswerken. De vegetatielegger geeft in kaartbeelden aan hoe hoog de hydraulische weerstand maximaal mag zijn. Daarom is in beginsel de scope ten aanzien van vegetatieonderhoud afgebakend tot gebied waar de Vegetatielegger van kracht is. De vegetatielegger wordt sinds 2020 jaarlijks vastgesteld. Het uitgangspunt is dat alle projectplannen uiterlijk na één seizoen verwerkt zijn of worden in de vegetatielegger. De vegetatielegger geeft daarmee de actuele normwaarden ten aanzien van vegetatieruwheid in de uiterwaarden.

Er zijn enkele afwijkingen tussen de vegetatielegger en de demarcatie:

- De afgedamde Maas maakt **geen** deel uit van de scope;
- Zwarte Water en Reevediep maken **wel** deel uit van de scope;
- een deel van de Biesbosch maakt deel uit van de scope;
- Lek loopt tot Krimpen aan de Lek;
- Grensmaas: zomerbed maakt wel deel uit van de scope.

2.3 Bronbestanden

Ten aanzien van opgenomen analyses zijn de volgende bronbestanden gebruikt.

Indeling percelen WOCU – RWS, versie november 2020

Vrijstellingsgebieden vergunningplicht – RWS, versie januari 2020

Begrenzing rivier – RWS, ecotopenkaart versie 2020 en luchtfoto 2019

PC kunstwerken – RWS, versie november 2020

Vegetatielegger – RWS, versie 2020 en concept versie 2021

Kadastrale data – Kadaster, versie oktober 2020

RVB overeenkomsten – RVB, actuele contracten versie 4 november 2020

Gemeentegrenzen – CBS, versie 2020

Provinciegrenzen – NBP, versie vastgesteld 2021

Waterschapsgrenzen – ESRI, versie 2020

Natura2000 – Inspire, versie juni 2020

BKN – RWS, versie november 2020

Onderhoudscontracten derden – RWS, versie oktober 2020

In de online storymap zijn links te vinden naar de verschillende bronbestanden.

3 Demarcatie met andere onderhoudscontracten RWS

Dit hoofdstuk geeft de demarcatie aan tussen de lopende onderhoudscontracten van RWS en de WOCU's.

3.1 RWS ON: Vaarwegcontract

Voor regio Oost-Nederland is per 2021 een nieuw prestatiecontract Bodem en Oevers ("Vaarwegencontract") gestart. Dit contract omvat bodembeheer en oeverbeheer, waarbij de oever initieel gedefinieerd wordt met de vuistregel "stortsteen + 2 meter landinwaarts". Ter duiding hiervan is in GIS een demarcatiegrens over het hele areaal getekend.

In afwijking met begrenzing bij WOCU is de eigendomssituatie leidend geweest bij begrenzing van het Vaarwegencontract: alleen eigendom van RWS valt binnen scope. Deze inconsistentie wordt nog uitgewerkt.

3.2 RWS ON: Kunstwerken 2020

De grote kunstwerken (sluizen, stuwen, bruggen in beheer bij Nat) in Oost-Nederland zijn opgenomen in een prestatiecontract Kunstwerken, dat per 2021 start. Voor dit contract zijn per kunstwerk in GIS ruimtelijke demarcatietekeningen opgesteld die aangeven welk deel hiertoe binnen de beheerverantwoordelijkheid van dit contract valt. Kleine kunstwerken, zoals recreatieve bruggen in uiterwaarden en alle duikers, zijn niet opgenomen in PC Kunstwerken.

3.3 RWS ZN: PC 19-24 contract (Id verde)

Het PrestatieContract Nat 19-24 is een B&O contract voor de natte netwerken voor RWS ZN, dat zowel civiel werk als groen werk bevat voor tenminste de periode 2020 tot en met. De scope van PCN 19-24 bevat de basiseisen voor het onderhoud van groenvoorzieningen in de uiterwaarden op eigen terreinen. Vanuit de waterwet heeft Rijkswaterstaat verantwoordelijkheden die verder reiken dan de taken van een materieel beheerder op zijn of haar eigendom. De geografische afbakening van de scope van PCN 19-24 is vastgelegd middels de TOGA in BKN ZN Plus.

In onderstaande tabel is weergegeven in welk contract de objecten en processen worden belegd, zoals ze beschreven zijn in het generieke IHP uiterwaarden. In de praktijk komt het voor dat objecten voorkomen op eigen terreinen en op terreinen derden en dat RWS in beide gevallen een B&O verplichting heeft. In dergelijke gevallen komt het object in beide contracten voor maar ligt de grens bij eigen terreinen PCN19-24 en terreinen derden WOCU.

object/proces	PCN 19-24	WOCU
Water(bodem)		X
Gestorte en gezette stenen	X (rivieroever)	X (geulen)
Wegen	X	
Kades (weinig relevantie RWS ZN)	X (eigen terrein)	X (terrein derden)
Waterinlaat/-uitlaat	X (als onderdeel vaarweg)	X (als onderdeel van object geul)
Overlaat/drempel	X (als onderdeel vaarweg)	X (als onderdeel van object geul)
Kleine cultuurhistorische objecten (niet relevant)		
Kleine brugconstructies	X (eigen terrein)	X (terrein derden)
Eigen gebouw RWS		
Sloten en watergangen	X(eigen terrein)	
Hoogwatervluchtplaats		X
Rivierhout	X (vaarweg)	X (geul+nieuw)
NVO's	X (vaarweg)	X (geul+nieuw)
Vooroever	X (vaarweg)	X (geul)
KRW vegetatie	X (eigen terrein)	
Beekmondingen en vispassages	X	
Land in eigendom Staat	X	
Land in eigendom derden		X
Bomen	X (eigen terrein)	

object/proces	PCN 19-24	WOCU
Kleine publieks- en beheerdersvoorzieningen	X (eigen terrein)	
Gedoochbeschikkingen		X
Waterwetvergunningen		X
Toezicht en handhaving		
Zorgplicht	X (eigen terrein)	
Omgeving	X (eigen terrein)	X (terrein derden)
Monitoring en IV	X (eigen terrein)	X (terrein derden)

In demarcatie ten aanzien van objecten eigen/derden terreinen: objecten vallen onder "eigen terreinen c.q. PCN 19-24" indien deze voor meer dan 80% op eigen RWS-grond liggen. Zodra een object meer dan 20% op grond van een derde ligt, is er sprake van object op terreinen derden, c.q. perceel WOCU Maas.

3.4 RWS WNZ: vaarwegcontract

Aandachtspunt: veel eigen gronden langs de oevers van Merwede en Lek (benedenstrooms Schoonhoven) zitten in huidig vaarwegcontract en vallen vooralsnog buiten de scope.

Aandachtspunt: veel eigen gronden langs de Merwede en Lek zitten ook NIET in huidig vaarwegcontract, maar zitten ook niet in scope WOCU.

Gemalen Noordwaard zitten in WNZ-A-Vaarwegen

3.5 Noordwaard

Een deel van het onderhoud van de Noordwaard wordt samen met Staatsbosbeheer op de markt gezet.

Activiteit	Aanbesteding SBB-RWS	WOCU
Vegetatie Natte laag beklede kades	x	
Vegetatie Intergetijdengebied	x	
Vegetatie Instroomgebied	x	
Vegetatie Uitstroomgebied	x	
Begrazing	x	
Sediment Intergetijdengebied		x
Sediment Instroomgebied		x
Sediment Uitstroomgebied		x
Herstel oevers		x
Loswal		x
Begrazing	x	
Bosgebieden	x	
Rietvegetatie	x	
Sloten	x	
Inkalvingen/Wilgen	x	
Kades (keringen bij waterschap)		x
Zwerf en drijfafval	x	
Bruggen		x
Windmolens		x
Door en uitlaatconstructies		x
Vleermuiskasten	x	
Uilenkasten	x	
Duikers		x
Loswal		x
Informatieborden	x	
Schouwen		x
VTA en omgevallen bomen	x	